

vaného zákona, nýbrž po uvolnění zabrání jde o byt volně a platně pronajímatelný. Nicotná smlouva je neplatná absolutně, nikoli jenom relativně, protože nemůže býti zhojena ani skutečným plněním obou smluvníků. Mluví-li tedy dovolatelka o možnosti pronájmu bytu po státním zaměstnanci, dlužno jí připustiti, že možnost taková jest, ale jenom, když jest byt pro státní zaměstnance zajištěný státní správou sprostěn z tohoto zabrání.

Čís. 5070.

Dopravní řád železniční.

Znatelnými vadami obalu nejsou vady, jež mohou zjistiti jen odborníci, neznatelnou vadou jest každá vada, k jejímuž zjištění jest třeba odborných znalostí, převyšujících průměrnou zkušenost, nabytou při železniční službě.

U celovozových zásilek, jež odesílatel sám naložil, jsou zevně poznatelnými vadami obalu jen ty, jež dráha mohla při pouhém shlédnutí naloženého již vozu zpozorovati.

(Rozh. ze dne 25. května 1925, Rv I 527/25.)

Žalobu příjemce zboží proti dráze o náhradu škody, ježto za dopravy vytekl ze sudů kumaronový roztok, procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Odvolací soud převzal skutkové zjištění prvního soudu, že kumaronový roztok vytekl za železniční přepravy z osmi sudů pro jejich nevyhovující jakost, ale odchýlil se od jeho právního posouzení, uznáv, že za nedostatečnost sudů ručí dráha, poněvadž se nemůže odvolávati ani na ustanovení Šu 86 (1) čís. 2 žel. dopr. ř., jenž předpokládá, že nedostatečnost obalu byla odesílatelem v nákladním listu uznána, ani na § 84 žel. dopr. ř., poněvadž zjištěné vady sudů nebyly zevně neznatelné. V příčině vyvíňovacího důvodu dle Šu 86 (1) čís. 2 žel. dopr. ř. dlužno dáti odvolacímu soudu za pravdu, v příčině neznatelnosti vad nelze s ním souhlasiti. Železniční, dopravní řád nemá předpisu, jenž by železnici ukládal za povinnost, aby přezkoumávala dostatečnost obalu zboží, převzatého ku přepravě. Jen nepřímou a částečně lze takovou povinnost dovoditi z povinnosti, zachovávat péči řádného obchodníka (čl. 282 obch. zák.) a z předpisu Šu 62 žel. dopr. ř., že zboží musí býti bezpečně chráněno obalem proti škodám, jež může za přepravy utrpěti nebo způsobiti. Opatření zboží řádným obalem náleží odesílateli, železnici jest však uloženo, by zboží s nevyhovujícím obalem buď odmítla nebo dala si vady obalu potvrditi v nákladním listu, jinak přechází ručení za zevně znatelné vady obalu na ni. Železnice jest tedy povinna, chce-li se sprostiti ručení, učiniti ohledně vad obalu, jež, přijímajíc zboží ku přepravě, musila při náležité pozornosti zpozorovati, shora uvedená opatření, další povinnosti

nemá. Z toho plyne, že nelze pokládati za znatelné vady obalu takové vady, jež mohou zjistiti jenom odborníci, naopak jest neznatelnou vadou dle Šu 84 žel. dopr. ř. každá vada, k jejímuž zjištění jest třeba odborných znalostí, převyšujících průměrnou zkušenost, nabytou při železniční službě. Dalším důsledkem hořejších úvah jest, že zevně znatelnou vadou jest jen taková, kterou dráha může seznati při obvyklé manipulaci, jež přijetí zboží ku přepravě vyžaduje, že však nemůže býti od ní požadováno zvláštní podrobné prozkoumání zboží ohledně jeho obalu. Jmenovitě není povinností dráhy, by u celovozových zásilek, jež odesílatel sám naložil, zboží za účelem prozkoumání obalu překládala a opět nakládala, za zevně poznatelné vady obalu lze tu pokládati jen ty, jež dráha mohla při pouhém shlédnutí naloženého již vozu upozorovati. Užije-li se těchto právních úvah na skutkové okolnosti, jak byly zjištěny souhlasně nižšími soudy, nelze vady sudů, jež byly příčinou škody, pokládati za zevně znatelné. Výpovědi svědků, slyšených o stavu sudů při skončení přepravy, nemohou býti rozhodny, neboť viděli sudy již rozeschlé po čtyřdenní železniční přepravě na otevřeném voze za červnového vedra a slunce. Rozhodným jest stav sudů při podání ku železniční přepravě. Zjištěné vady sudů byly tři. První vada, že dna sudů nebyla vyspravena rákosem, nýbrž jen kytem měkce zatmelena, nepřichází v úvahu, neboť o ní uznává i odvolací soud sám, že byla učiněna natřením fermežovou barvou neznatelnou. Druhá vada záležela v tom, že obruče sudů nebyly zajištěny skobkami. Nedostatek skobek byl ovšem při pouhém zevním prohlédnutí naloženého vozu patrným, to však neznamená ještě, že byl pro laika poznatelným jako vada. Není obvyklo, by se všechny obruče zajišťovaly skobkami, znalec potvrdil, že se v praxi nahrazuje skobkování obručí tím, že se obruče nasazují v horším stavu. V soudním řízení byl nedostatek skobek jako vada bezpečně zjištěn teprve výsledkem znalce z oboru bednářského, a to jen pro tento zvláštní případ a delší dopravu. Uváží-li se, že kumaronovým roztokem bylo naplněno 12 sudů vesměs s nezajištěnými obručemi, že však obruče povolily jenom u osmi sudů, dále že sudy byly podány firmou, jež zasílá kumaronový roztok po dráze ve velkém množství, takže se musí u ní předpokládati odborné zkušenosti v tom směru, pokud obruče potřebují skobek, nelze uznati, že nedostatek skobek byl pro dráhu zevně znatelnou vadou v balení. Třetí, arci jen zcela všeobecně zjištěná vada sudů spočívala v jich opotřebovanosti a chatrnosti. Oba soudy zjistily, že žalobce poslal do továrny k naplnění sudy dvojí, lepší pro roztok, horší pro pryskyřici, že však v továrně byly sudy zaměněny. Bylo zjištěno, že sudy byly bezprostředně před naplněním továrními bednáři, tedy odborníky, opraveny a při tom dna sudů čerstvě fermežovou barvou natřena, takže čerstvá oprava byla patrna. Bylo zjištěno, že sudy po naplnění stály dva až tři dny na dvoře továrny a byly pak naloženy na vagon v bezvadném stavu, rozeschnutí a výtok obsahu nastaly až za přepravy. Znalec udal, že starší sudy, nemají-li vad, jsou pro dopravu tekutých mastnot vhodnější, než sudy nové. Podle těchto skutkových okolností nelze uznati, že železnice mohla bez odborného vyšetření stavu sudů poznati a rozeznati, které ze sudů jsou dostatečné, a které pro svou opotřebovanost a chatrnost jsou pro přepravu z Mor. Ostravy do Prahy nezpů-

sobilé. I tato zjištěná vada musí býti pokládána za zevně neznatelnou. Námitka žalované dráhy, přednesená dle spisů již před prvním soudem, že zjištěné vady sudů byly pro ni zevně neznatelné, a že za ně neručí, jest tedy odůvodněná, žalobní nárok není v tomto směru po právu. Žalobkyně uplatňovala ještě, že dráha zavinila škodu aspoň částečně tím, že neučinila za čtyřdenní přepravy opatření, by vytékání roztoku bylo čeleno. Podle nenapadeného skutkového zjištění prvního soudu trvalo sice vytékání roztoku za přepravy delší dobu, nemusilo však býti pro dráhu poznatelné, a nepodařilo se žalobkyni prokázat, že dráha o něm zvěděla před skončením přepravy. Nevěděla-li, že roztok vytéká, nemohla učiniti potřebná opatření, proto jest žalobní nárok i v tomto směru neodůvodněným.

Čís. 5071.

Z toho o sobě, že vyrovnací dlužník nehradil se proti tomu, by pohledávce bylo přiznáno hlasovací právo, nelze právě tak usuzovati, že uznal pohledávku za pravou, jako z opaku nelze usuzovati, že neuznal ji za pravou.

(Rozh. ze dne 26. května 1925, R I 407/25.)

Procesní soud první stolice vyhověl žalobě proti společnosti B. o zaplacení 72.000 Kč vzhledem k tomu, že žalovaná ve vyrovnacím řízení o jejím jmění uznala žalobcovu pohledávku. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Soud první stolice v napadeném rozsudku při rozhodování o žalobním nároku zabývá se jediné otázkou udánlivého uznání žalobního nároku ve vyrovnávacím řízení, provedeném o jmění žalované strany. Žalobce, tvrdě uznání, obmezil se pouze na to, že prý žalovaná firma B. ve vyrovnávacím řízení zažalovanou pohledávku uznala, a dále na poukaz na spisy vyrovnací, neuvedl však dle obsahu procesních spisů ani slovem, v kterých skutkových okolnostech uznání to spatřuje a kde ve vyrovnávacích spisech jest vykázáno. Proto také soud první stolice dle napadeného rozsudku hleděl ze spisů těch pro udánlivé uznání skutkové okolnosti, v nichž uznání to shledává, vyhledati. Dle spisů vyrovnacích však přihlásil žalobce k vyrovnávacímu řízení dne 2. října 1924 pohledávku 72.000 Kč. Pokud soud první stolice hledí ze zjištění, v napadeném rozsudku uvedených, dovoditi po právní stránce, že tu jde o uznání pohledávky, ku vyrovnávacímu řízení přihlášené, není náhled ten ani spisy ani zákonem opodstatněn. Dle spisů žalovaná B. při předložení seznamu jmění (§ 2 vyr. ř.) výslovně připočetla ku stavu dluhů ku konci též věci neuznané, o kterých jsou proti ní zahájeny soudní spory, a mezi nimi výslovně vypočítává též pohledávku žalobcovu. V tabele, vyrovnávacím: správcem sestavené, týkající se nynějšího žalobce, není vůbec vyjádření B. obsaženo a zvláště ne uznání pohledávky ku vyrovnávacímu řízení přihlášené; podobně i protokol o vyrovnávacím roku ze dne 15. října 1924, kteréhož roku se účastnila též B. dvěma členy správní rady a